

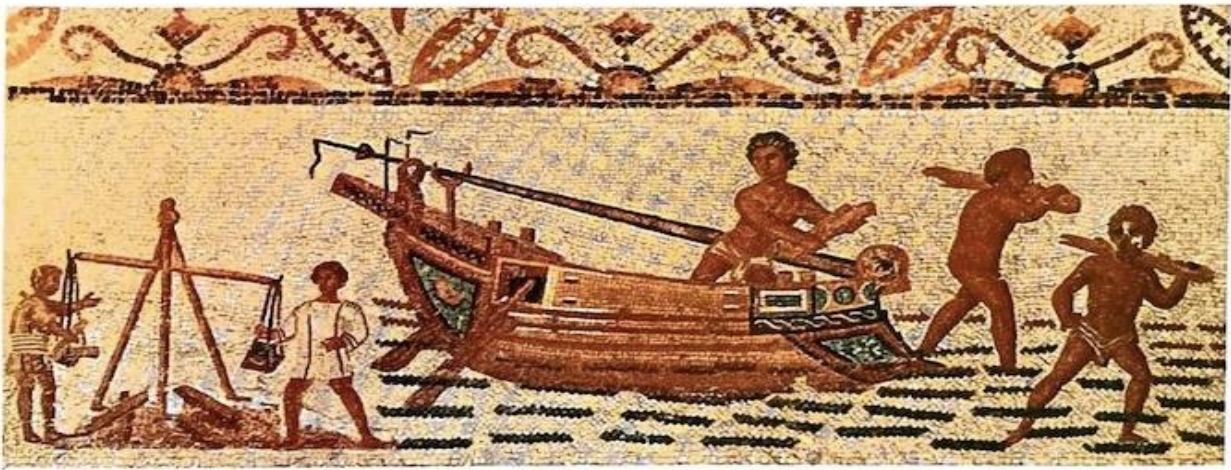
Φυλλάδιο 4 – Απαντήσεις προαιρετικών, προφορικών ερωτήσεων προς συζήτηση με γονείς, παππούδες ή μεγαλύτερα αδέρφια (24/4/20)

Απαντήσεις προαιρετικών, προφορικών ερωτήσεων

α) Το λιμάνι, οι πλατείες και οι αγορές ήταν χώροι συνάντησης και επικοινωνίας των Βυζαντινών. Συμβαίνει κάτι ανάλογο σήμερα;

Σήμερα, όπως και στα βυζαντινά χρόνια, οι πλατείες, το λιμάνι, οι αγορές, αλλά και διάφοροι χώροι όπως πάρκα και θέατρα, είναι χώροι που φέρνουν κοντά τους ανθρώπους. Αποτελούν χώρο συνάντησης, επικοινωνίας και διασκέδασης για τους κατοίκους μιας πόλης ή ενός χωριού.

β) Παρατηρήστε την παρακάτω εικόνα, διαβάστε και το κείμενο που τη συνοδεύει και συζητήστε αν και σήμερα το λιμάνι εξακολουθεί να είναι το ίδιο σημαντικό για τη ζωή και την οικονομία μιας παραθαλάσσιας πόλης.

Το Λιμάνι της Κωνσταντινούπολης

Το λιμάνι ήταν σημαντικός χώρος εργασίας των Βυζαντινών, αλλά και πηγή πλούτου για την Πόλη. Σ' αυτό έφταναν καθημερινά, από το Βόσπορο και τον Ελλήσποντο, δεκάδες πλεούμενα με επιβάτες κι εμπορεύματα και άλλα τόσα αναχωρούσαν για τον Εύξεινο Πόντο και το Αιγαίο. Πολλοί κάτοικοι της Πόλης εργάζονταν εκεί και άλλοι κατέβαιναν για να αγοράσουν ή να πουλήσουν προϊόντα. Οι πιο πολλοί όμως πήγαιναν εκεί για να ταξιδέψουν με τα καράβια.

Το λιμάνι στα Βυζαντινά χρόνια, αλλά και σήμερα, συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής στην οποία βρίσκεται. Εκεί πραγματοποιούνται καθημερινά εμπορικές συμφωνίες, ενώ πλοία φορτωμένα με άφθονα προϊόντα τροφοδοτούν τις αγορές. Το λιμάνι επιτρέπει την διακίνηση προϊόντων, την μεταφορά τουριστών και εμπόρων. Επίσης, το λιμάνι βοηθάει στην ανάπτυξη του τουρισμού, καθώς δεκάδες τουρίστες καταφθάνουν με πλοία στα νησιά ή σε παραθαλάσσιες πόλεις, οι οποίοι βοηθούν στην οικονομική ανάπτυξη, φέρνοντας χρήματα στο μέρος που επισκέπτονται. Τέλος, τα παλαιότερα χρόνια, πριν την εξάπλωση της τεχνολογίας, το λιμάνι αποτελούσε το μοναδικό μέσο για την μεταφορά ειδήσεων από τον υπόλοιπο κόσμο, στην κάθε πόλη. Οι έμποροι, που ταξίδευαν από περιοχή σε περιοχή μετέφεραν τα νέα, ξένες κουλτούρες, τρόπους ζωής και προϊόντα.

Σήμερα, υπάρχουν βέβαια κι άλλα μέσα για την διακίνηση προϊόντων, εμπόρων και τουριστών όπως αεροπλάνα, τρένα ή φορτηγά, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει πως το λιμάνι χάνει την αξία του.

γ) Οι κεντρικές πλατείες της Πόλης έφεραν τα ονόματα των αυτοκρατόρων Κωνσταντίνου, Θεοδοσίου, Αρκαδίου. Συζητήστε ποιο είναι το όνομα της κεντρικής πλατείας ή των πλατειών του Δήμου Αθηνών; Ποια είναι η «μικρή τους ιστορία»;

Το όνομα μιας πλατείας δηλώνει συνήθως και την ιστορία ενός τόπου.

Για παράδειγμα μπορεί να προέρχεται από το:

- όνομα κάποιου ήρωα που γεννήθηκε κι έζησε στον τόπο αυτό
- όνομα ενός κυβερνήτη (υπουργού, δημάρχου κλπ)
- όνομα κάποιου σπουδαίου κατοίκου του τόπου (γιατρού, επιστήμονα, καλλιτέχνη κ.ά)
- όνομα ενός άλλου τόπου από όπου ήρθαν πρόσφυγες και εγκαταστάθηκαν ως κάτοικοι στην περιοχή αυτή
- όνομα μιας τοποθεσίας όπου έγινε μια σημαντική μάχη

Η Αθηνών έχει δύο κεντρικές πλατείες:

1) Την Κεντρική Πλατεία Εκκλησιών που βρίσκεται στο κέντρο του Δήμου όπου είναι και οι δύο εκκλησίες της Παναγίας της Χρυσελευσας, οι οποίες χρονολογούνται από τις αρχές του 18^{ου} αιώνα και αρχές της δεκαετίας του 1940 η νεότερη. Ο χώρος αποτελεί σημαντικό κόμβο του οδικού δικτύου του οικισμού, όπου καταλήγουν όλοι οι βασικοί της Αθηνών. Η πλατεία αυτή αποτελεί χώρο συνάντησης για κοινωνικές, θρησκευτικές και εθνικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες.

Η πλατεία συχνά ονομάζεται και **Πλατεία Ηρώων**, γιατί στο προαύλιο των εκκλησιών βρίσκεται ένα μνημείο αφιερωμένο στους ήρωες της Αθηνών.

2) Την Πλατεία Συνεργατισμού η οποία γειτονεύει με την πλατεία Κουμπίνου που υπήρχε στην Αθηνών σε παλιότερα χρόνια. Εκεί υπήρχε και παντοπωλείο πριν από το 1974. Η Πλατεία Συνεργατισμού αντικατέστησε τον ρόλο που είχε παλιότερα η πλατεία Κουμπίνου, αφού δημιουργήθηκε με στόχο να συνδέει τις νότιες και τις βόρειες περιοχές της Αθηνών. Ονομάστηκε Πλατεία Συνεργατισμού, γιατί εκεί βρισκόταν η Συνεργατική Τράπεζα στη θέση της οποίας σήμερα λειτουργεί η Ελληνική Τράπεζα. Ο χώρος της Πλατείας στρώθηκε με δάπεδο και εκεί βρίσκεται ένας διαμορφωμένος χώρος με στέγαστρο και καμαρίνια όπου το καλοκαίρι γίνονται διάφορες εκδηλώσεις. Αναμφίβολα, ο χώρος της Πλατείας Συνεργατισμού χρήζει συντήρησης αλλά και αναβάθμισης. Το θέμα μελετάται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

*** (Λέγεται ότι παλιότερα υπήρχε και μια πλατεία στην περιοχή Γάστρα εκεί που βρίσκεται σήμερα η πέτρινη βρύση της Αθηνών. Από τη βρύση γέμιζαν με νερό τις κανάτες τους οι κοπέλες. Τώρα δεν υπάρχει πλατεία εκεί, όμως, η βρύση (=κρήνη) στέκεται αγέρωχη να θυμίζει μια περασμένη εποχή.

*** Οι πλατείες αποτελούν μέρος συνάντησης των κατοίκων και κοινωνικό κέντρο του Δήμου, όπως στη Μύκονο ο Ανεμόμυλος ήταν το κοινωνικό κέντρο του νησιού. (Θυμηθείτε από τα Ελληνικά μας)

δ) Μελετώ την πηγή «Οι γιορτές» στη σελ. 37 του βιβλίου μου και σκέφτομαι/συζητώ αν είναι απαραίτητες οι γιορτές στη ζωή των ανθρώπων, αλλά και στην αρμονική συμβίωση ενός λαού.

3. Οι γιορτές

Οι Βυζαντινοί είχαν πολλές γιορτές δημόσιες, οικογενειακές και θρησκευτικές. Τιμούσαν ιδιαίτερα τους τοπικούς αγίους και μετείχαν ευχάριστα στις εκδηλώσεις λατρείας τους. Στα πανηγύρια που γίνονταν τη μέρα της γιορτής τους, μετά τη θεία λειτουργία, έτρωγαν, έπιναν, χόρευαν και τραγουδούσαν. Τους άρεσε ιδιαίτερα η μουσική και πολλοί έψελναν, τραγουδούσαν και έπαιζαν μουσικά όργανα.

3.1. Και στις θρησκευτικές γιορτές οι Βυζαντινοί χρησιμοποιούσαν διάφορα μουσικά όργανα (Αγιογραφία, Τσπελόβο).

Οι γιορτές και η διασκέδαση είναι απαραίτητες στη ζωή του ανθρώπου. Είναι ο καλύτερος τρόπος για να χαλαρώσουν, να ηρεμήσουν και να ξεφύγουν από την πίεση της καθημερινότητας. Με τις θρησκευτικές γιορτές δίνεται η δυνατότητα στους ανθρώπους, να τιμήσουν τον Θεό που πιστεύουν ομαδικά. Με τις εθνικές εορτές, θυμούνται τα ιστορικά γεγονότα, τις μάχες, τους ήρωες του έθνους τους και αποδίδουν τις απαραίτητες τιμές, ενώ υπάρχουν και οι ψυχαγωγικές γιορτές, στις οποίες ο λαός απλά διασκεδάζει και ξεχνά τα προβλήματά του. Τέλος, οι γιορτές συμβάλουν στην ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων, καθώς φέρνουν κοντά τους πολίτες.

ε) Μοιάζουν οι βυζαντινές γιορτές με τις σημερινές; Ποιες τοπικές γιορτές γιορτάζονται στην περιοχή σας; Πότε και πώς; Συζητήστε και συγκρίνετε τον τρόπο που διασκεδάζαν οι βυζαντινοί με τον τρόπο που διασκεδάζαν οι παππούδες σας, αλλά και εμείς σήμερα.

Οι γιορτές του Βυζαντίου, μοιάζουν πολύ με τις σημερινές. Όπως και τότε, έτσι και σήμερα έχουμε εθνικές, θρησκευτικές και οικογενειακές γιορτές, στις οποίες τιμάμε τους αγίους, τους εθνικούς ήρωες και τα ιστορικά γεγονότα, κάνοντας πανηγύρια με ποτό, φαγητό, μουσική, χορό και μικροπωλητές. Ο τρόπος αυτός μοιάζει πάρα πολύ με τον τρόπο που διασκεδάζαν οι παππούδες μας. Πανηγύρια και γιορτές, εξακολουθούν να γίνονται και αποτελούν τρόπο διασκέδασης, όχι μόνο για τους μεγαλύτερους, αλλά και για τους νεότερους.